

Cum am sărbătorit Ziua Limbii Române la Montreal

Alexandru Cetățeanu

Când trăiești departe de țara ta natală, veștile bune, venite din locurile unde ai respirat odinioară, îți aduc o mare bucurie în suflet. Sunt ca o adiere caldă de primăvară peste coline înghețate. Și ce rare sunt veștile bune din România !

Am aflat cu satisfacție că în sfârșit, Parlamentul României a legiferat ca Ziua Limbii Române să fie sărbătorita pe 31 august, așa cum o serbează încă din anul 1989, frații noștri basarabeni. Ce idee minunată ! Bucuria a fost dublă, prin faptul că și noi am publicat în revista *Destine Literare* petiții pentru susținerea acestei idei și am fost necondiționat alături de maestrul Corneliu Leu, „sufletul” acestei inițiative. Deci, nu am stat pasivi și am reușit împreună cu Țara. Trăiască Ziua Limbii Române pe 31 august !

Prima întrebare pe care ne-am pus-o : Cum vom serba la Montreal limba noastră românească pe 31 august? Ce să facem ? Este un eveniment istoric, trebuia să facem ceva deosebit. „Îndrumarul” trimis de maestrul Corneliu Leu ne-a fost „steag”. Absolut, trebuia să fim uniți cu țara și cu basarabeni noștri, încă separați de România, atât de Prut cât și de bolșevicii lui Stalin, „eliberatorul popoarelor”. Pentru prima dată în istorie, limba română a fost pusă oficial la locul de cinste care i se cuvine, ca „temelie” a națiunii române. Până la urmă, noi, scriitorii din Asociația Canadiană a Scriitorilor Români am hotărât să celebrăm evenimentul pe 31 august alături de Eminescu nostru, în Piața României de la Montreal. Cum să-l lăsăm singur pe Eminescu și să ne închidem într-o sală oarecare, ca la „casele de cultură” de altă dată ? Nu lui Eminescu trebuie să-i mulțumim pentru progresul limbii noastre românești? Una a fost limba română înainte de Eminescu și alta după el. Cât despre statuia lui Mihai Eminescu de la Montreal, considerată de unii „o urâțenie” trebuie citat Jean Sibelius care a zis : „ Nu băga în seamă ce spun criticii; niciodată, un critic nu a ridicat (făcut) o statuie.”

Riscul de ploaie era însă foarte mare - de aproape 30 de ani decând ”respir” în Canada, nu a mai existat un an cu atâtea ploi ca anul 2013. Cu toate astea, ACSR și revista *Destine Literare* (secretar literar poetul George Filip) , împreună cu renumitul artist plastic Dinu Marc Marinescu (directorul festivalului *Just pour rire* , al doilea eveniment cultural ca importantă după Festivalul de Jazz din Montreal) și Cristian Bucur, președintele Asociației Jurnaliștilor Români de Pretutindeni și realizatorul emisiunii de radio „*marca ro*” (105.1FM) plus Simona Pogonat, redactor șef la ziarul românesc *Accent Montreal* și Victor Roșca, redactor șef la *Candela de Montreal*, am hotărât să mergem înainte, indiferent „dacă plouă sau ninge”. De ce s-au inventat umbrelele ?

Dinu Marinescu a venit cu ideea de a invita la sărbătoarea noastră cât mai mulți canadieni, în special cei care au învățat și vorbesc (sau „rup”) românește. Minunată idee – de ce să nu le mulțumim cumva , indirect și canadienilor care au învățat limba noastră ? Și de ce să serbăm numai între noi, românii (cum facem mai tot timpul) și să nu antrenăm la sărbătoarea noastră și pe cei în mijlocul cărora trăim ?

I speak – je parle...românește ! În loc de litera „O” , o inimă roșie cu limba tricoloră – tot ideea lui Dinu Marinescu cel care a creat invitația . Ba chiar mai mult, am hotărât ca inima cu limba tricoloră să fie făcută eticheta (colant) de lipit pe geamurile mașinilor și oriunde. Poetului G. Filip nu i-a plăcut deloc această inimă cu limbă (o compara cu penisul tricolor al unui măgar, cum a văzut el în revista „Plai cu boi”). Părerăa lui a fost în minoritate și am mers înainte.

Ce a urmat, este ușor (sau greu !) de imaginat : telefoane la personalități canadiene, la artiști, aprobări de la Primărie, tipărire de invitații, de afișe, deplasare pe la locurile unde trec românii pentru a pune afișe și lăsa invitații, rezervare de stație de amplificare și un „clavier” în loc de pian (am fi vrut să aducem renumitul „pianoforte” de la Universitatea McGill , dar am renunțat – prognoza era nefavorabilă), cumpărături (prelata și un „gazebo” pentru a ne adăposti pe noi și aparatele în caz de ploaie – dealtfel era sigur că va ploua, așa se anunța pe toate canalele și sursele meteorologice) și fel de fel. Primăria ne-a atras atenția că nu avem voie să agățăm nimic de teii lui Eminescu. Pentru cei care nu știu - unul dintre aceștia este altoit cu muguri aduși din teiul din Copou, și niște nemernici, care urăsc pe Eminescu, au tăiat unul din tei, acum 9 ani. Și pe aici sunt indivizi care urăsc pe poetul nostru național, ba chiar și pe noi, cei care il iubim.

Revenind la Eveniment - nu ne-a fost ușor - câte nu au fost de făcut și ce greu este să faci ceva, când nu ai prea mult timp să te ocupi și trebuie să te împarți în fel de fel de locuri și activități !

Am fi vrut să ne unim forțele cu mai multe organizații - „Comunitatea” basarabenilor (moldovenilor) de exemplu, ar fi fost foarte bine-venită lângă Eminescu. Dar aceștia - mai bine zis o reprezentanță a lor – nu știu cât este de „reprezentanta” - a ales să celebreze Ziua Limbii Române într-o sală comunitară. Și din nefericire, nu au găsit alte ore decât cele în care am programat și noi evenimentul. De ce oare, este greu de spus. Oricum, merita felicități toți cei care au sărbătorit această zi...sfântă, așa îmi vine să-i zic.

A fost o adevărată minune că nu a plouat „cats and dogs” cum spun cei de pe aici. Chiar și cu o seară înainte, toți meteorologii susțineau că va ploua pe 31 august - și de obicei nu se prea înșeală – este chiar impresionant cât de bine prevăd vremea. Festivalul „Maria Tănase” (de la Câmpul Romanesc - Val David, la aprox. 80Km nord de Montreal), programat să se desfășoare tot în cinstea Zilei Limbii Române, a fost amânat

de frica iminentei vremi nefavorabile. Repet, a fost o minune – nu numai că nu a plouat – dar norii au fost prietenoși cu noi – ne-au protejat de soarele arzător de august canadian. Am avut parte deci – de o zi ideală pentru o zi specială - Ziua Limbii Române !

În aceste condiții optime, la ora 9 dimineața, eu, Cristina Mihai (venită de la Ottawa) , Cristian Bucur, Dinu Marinescu și Valentin Luca, ne-am apucat de treabă. Dacă era nevoie să instalăm copertina și acel „gazebo” ar fi trebuit să ne sculăm de la ora 5, dar am avut mare noroc.

Cel mai greu ne-a fost să fixăm imensul steag românesc. Mesele de picnic aduse de primărie cu o zi înainte au fost atacate de „creatorii” de graffiti și nu arătau bine. Cristina a plecat repede să cumpere fețe de mese și a găsit exact culorile tricolorului. Le-am prins bine pe mese cu tape dublu adeziv și atmosfera s-a înveselit. Cristian Bucur a instalat stația de amplificare și „clavie-rul”, apoi a plecat în grabă să o aducă pe Llovet Foster, care a adus cu ea și un băiețel de vreo 4 ani și ne-a vorbit într-o română aproape perfectă. Tot înainte de ora de începere (11.30) , pentru a ajuta, a venit și colegul nostru în ACSR, profesorul univ. Antoine Soare, pentru care eu am o admirație deosebită – îi învață pe francofoni, literatura franceză !

Mulțumesc mult colegilor și tuturor celor care au putut să fie prezenți în Piața României (precum și la al doilea eveniment din acea zi - lansarea de carte a domnului Herman Victorov la renumită biblioteca Atwater). Mulțumesc mult reprezentanților Consulatului, care au fost alături de noi la ambele evenimente. Mulțumesc Institutului Cultural Roman București, pentru "mâna întinsă" prin trimiterea cunoscutului actor Constantin Chiriac și la statuia lui Eminescu. Îi mulțumesc domnului Costi (cum îl numesc prietenii cu drag pe cunoscutul actor, cel mai competent organizator de festivaluri în Ro.) pentru bucuria pe care ne-a făcut-o de a fi și alături de noi în această zi specială. I-am mulțumit din suflet maestrei Stana Bunea și îi mulțumesc din nou pe această cale, pentru minunatul aport pe care ni l-a adus la calitatea evenimentului, cu harpa sa cea "fermecată". I-am mulțumit și îi mulțumesc din nou maestrei Ruxandra Oancea care ne-a încântat simțurile cu măiestria ei de mare pianistă.

Eminescu ne-a zâmbit, nu glumesc deloc. Altă minune ? Este foarte curios ce s-a întâmplat. Eram aproape gata cu pregătirile, când deodată, un curent de aer a ridicat imensul drapel românesc deasupra statuii și am observat un zâmbet pe fața de bronz a poetului nostru darg. Să fi fost un joc înșelător de lumini ? Ne-am repezit, ca la un gând și eu și Dinu Marinescu la aparatele de fotografiat, dar zâmbetul aproape dispăruse. Și totuși, am reușit să prindem ceva - vedeți poza alăturată.

Le-am mulțumit deja personalităților care ne-au vorbit și le mai mulțumesc odată pe această cale : Michel Dallaire, președintele Fundației Nelligan; prof. univ. Pierre Morel (care a vorbit românește), Richard Letendre (a scris piesa de teatru *Cine este acest Ionescu?* și a interpretat un fragment, în limba română, împreună cu actrița quebecoasa

– Lori Hazine Poisson, Llovet Foster- care a învățat și vorbește foarte bine românește și prof. Martin Segal, care a adus un ARO din 1973, ce a produs senzație. Ne-a onorat cu prezența și a vorbit lângă Eminescu John Carpenter, șeful de cabinet al lui Thomas Muclair, șeful partidului NDP, în opoziție oficială la nivel federal. Poetul Dumitru Ichim a fost printre noi cu sufletul, prin poemul dânsului numit *Odă limbii române* care a fost recitat de mine lângă Eminescu (am recitat mai multe poeme) și a stârnit un ropot de aplauze. Mulțumesc poeților din România care ne-au trimis poeme : Ion Scorobete, Ilarion Boca și Marin Voican Chioroiu!

Revin cu mulțumiri pentru colegii care au fost fizic prezenți în Piața României:

Profesorul Antoine Soare, care ne onorează prin faptul că ne este coleg în ACSR. (Martin Segal, proprietarul automobilului ARO 1973, este vecinul distinsului nostru coleg).

Carmen Doreal - care a recitat două poeme, dintre care unul și în franceză.

Felicia Mihali, un nume renumit nu numai în Quebec, dar și în toată Canada.

Corina Haiduc Luca, secretara ACSR, scriitoare și ... mare farmacistă.

Ionela Manolescu (poemul dânsului numit tot *Odă limbii române* a fost recitat de Marc Dinu Marinescu).

Prințul Eugen Enea Caraghiaur, care ne-a vorbit din partea Federației Românilor din Canada și a recitat un poem în limba franceză.

Victor Roșca, colaborator la organizare cu revista Candela de Montreal și bun coleg al nostru.

Poetul George Filip, care ne-a recitat un poem dedicat limbii române și un poem dedicat lui Eminescu.

Colegul nostru Florin Calinic Toropu, care este și președintele Asociației Oamenilor de Afaceri din Quebec a fost cu noi.

Să nu uit să menționez că a mai vorbit foarte frumos și convingător George Rusu, de la postul de radio românesc și îi mulțumesc.

Vicepreședinta ACSR Cristina Mihai care a venit din Ottawa, a vorbit despre limba română, a recitat, ne-a ajutat (așa cum am mai menționat mai sus) și îi mulțumesc din nou.

Lansarea cărții "Din viața unui om obișnuit" la celebra bibliotecă Atwater (înființată în anul 1828 !) a fost o a doua sărbătoare în această zi mare pentru toată suflarea românească. Trebuie să-i mulțumim în mod special profesorului univ. dr. Antoine Soare pentru prezentarea academică a cărții, doamnei profesoare Mihaela Ignat pentru minunata descriere a activităților profesionale pline de succes ale domnului Victorov și pentru modul absolut încântător în care ne-a citit un fragment din povestirea *O întâmplare de neuitat. Cum am cunoscut-o pe Maria Tănase*. Poetul George Filip a vorbit despre eroul nostru cu umor-i recunoscut și a primit aplauze.

Pentru domnul Herman Victorov, cuvintele sunt prea sărace pentru a ne exprima grațitudinea. A străbătut drumul lung de la Windsor la Montreal pentru a fi alături de noi (și pentru a întâlni vechi prieteni de la șantierul din România) și ne-a umplut inimile de bucurie cu această minunată carte. Ne-a vorbit cu înțelepciune, ne-a recitat cu

talentul său de mare actor și a oferit cărți și autografe la toți participanții. În plus, ne-a potolit setea și dorul de România cu vinuri bune românești și ne-a « hrănit » cu gustări alese. A fost un eveniment de neuitat, în această primă zi de sărbătoare pentru Limba Română, în anul de grație 2013. La mulți ani și să ne trăiți, stimate domnule inginer, inventator și scriitor Herman Victorov !

Așa am sărbătorit la Montreal, pentru prima dată în istorie, ZIUA LIMBII ROMÂNE. LA MULȚI ANI tuturor participanților ! LA MULȚI ANI, ROMÂNIA !

PLACE DE LA ROUMANIE

En l'honneur de la communauté roumaine,
de son apport important à la société
montréalaise et à son siècle de présence
à Montréal.

Le Plateau-Mont-Royal

Montréal

ENTRETIEN 872-3434
ACCÈS INTERDIT DE 0h À 6h

« *Éternellement jeune, enveloppé dans ma cape...* »

Don du Ministère de la Culture et des Cultes de Roumanie
à la Ville de Montréal
Œuvre de Vasile Gorduz
inaugurée le 18 septembre 2004

Mihai Eminescu
1850-1889
Poète national roumain

Montréal

